

Βρυξέλλες, 9.1.2014
COM(2013) 937 final

2013/0449 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012 όσον αφορά τη μετάβαση σε μεταφορές πιστώσεων και άμεσες χρεώσεις σε ολόκληρη την Ένωση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 καθιερώνει κοινές τεχνικές και επιχειρηματικές απαιτήσεις για τις μεταφορές πιστώσεων και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και, ως εκ τούτου, αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την υλοποίηση του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (SEPA). Ο εν λόγω κανονισμός καθορίζει την 1η Φεβρουαρίου 2014 ως την καταληκτική ημερομηνία στη ζώνη του ευρώ για τη μετάβαση των εγχώριων αλλά και των ενδοευρωπαϊκών μεταφορών πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων σε ευρώ σε μεταφορές πιστώσεων του SEPA (SCT) και σε άμεσες χρεώσεις SEPA (SDD).

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες στατιστικές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), το συνολικό ποσοστό μετάβασης σε μεταφορές πιστώσεων SEPA (SCT) στη ζώνη του ευρώ έχει αυξηθεί από 59,87% τον Οκτώβριο του 2013 σε 64,1% τον Νοέμβριο, ενώ το συνολικό ποσοστό μετάβασης για τις άμεσες χρεώσεις SEPA (SDD) έχει αυξηθεί από 11,52% τον Οκτώβριο σε 26% τον Νοέμβριο. Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες της Επιτροπής για ευαισθητοποίηση των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, και τις σημαντικές προσπάθειες ενημέρωσης όσον αφορά τη μετάβαση προς τον SEPA, που έχουν αναληφθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και σε πολλά κράτη μέλη, οι ΜΜΕ, οι δημόσιες διοικήσεις και οι τοπικές αρχές εξακολουθούν να είναι οι λιγότερο προετοιμασμένες για ουσιαστική μετάβαση στον SEPA. Οι επικοινωνιακές προσπάθειες από τον τραπεζικό κλάδο έναντι των ΜΜΕ και οι εθνικές εκστρατείες ενημέρωσης δεν φαίνεται να έχουν αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, ή τουλάχιστον όχι στον αναμενόμενο βαθμό.

Λαμβάνοντας υπόψη τον χαμηλό ρυθμό μετάβασης όσον αφορά τις SCT σε ορισμένα κράτη μέλη και στα περισσότερα κράτη μέλη όσον αφορά τις SDD, φαίνεται πολύ απίθανο να έχει πλήρως ολοκληρωθεί η μετάβαση στον SEPA την 1η Φεβρουαρίου 2014. Ωστόσο, λόγω αυτής της καταληκτικής ημερομηνίας που προβλέπεται στη νομοθεσία, οι τράπεζες και άλλοι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών είναι πιθανό να αρνούνται από αυτή την ημερομηνία και εξής τη διεκπεραίωση παραδοσιακών πληρωμών που δεν είναι συμβατές με τον SEPA. Λόγω απουσίας πλήρους μετάβασης στο σύστημα SCT/SDD, δεν μπορούν να αποκλειστούν συμβάντα πληρωμών που έχουν σαν αποτέλεσμα καθυστερήσεις πληρωμών ή διατάραξη της αγοράς. Αυτού του είδους τα επεισόδια θα μπορούσαν να αφορούν όλους τους χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών, και ιδίως τις ΜΜΕ και τους καταναλωτές.

Λόγω αυτού του μείζονος νομικού προβλήματος και των δυνητικά σοβαρών συνεπειών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, η Επιτροπή προτείνει να τροποποιηθεί ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012, με την προσθήκη ρήτρας κεκτημένων δικαιωμάτων, επιτρέποντας στις τράπεζες και σε άλλους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών να συνεχίσουν και μετά την 1η Φεβρουαρίου 2014, για περιορισμένο χρονικό διάστημα έξι μηνών, την επεξεργασία των μη συμβατών πληρωμών μέσω των παραδοσιακών συστημάτων πληρωμών, παράλληλα με τις SCT και SDD. Η σαφής γνωστοποίηση της αλλαγής αυτής θα προσδώσει την εξασφάλιση στους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών ότι οι πληρωμές τους θα εξακολουθήσουν να διεκπεραιώνονται και μετά την 1η Φεβρουαρίου 2014, και θα επιτρέψει σε όσους δεν έχουν ακόμη πραγματοποιήσει τη μετάβαση να το πράξουν το ταχύτερο δυνατόν. Η ίδια η καταληκτική ημερομηνία δεν τροποποιείται, και η ρήτρα κεκτημένων αποτελεί έκτακτο μέτρο. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να συνεχιστούν οι εν εξελίξει εκστρατείες ενημέρωσης σχετικά με την μετάβαση στον SEPA. Με τη λήξη της περιόδου ισχύος της εν λόγω ρήτρας, η Επιτροπή δεν θα διστάσει να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ από τα κράτη μέλη.

Οι συμμετέχοντες στην υψηλού επιπέδου συνεδρίαση για τον SEPA, στην οποία παρίστανται υψηλόβαθμα στελέχη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και μέλη των διοικητικών συμβουλίων των κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος, κλήθηκαν να δώσουν την γνώμη τους σχετικά με την πρωτοβουλία αυτή στις 19 Δεκεμβρίου 2013.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, και δεδομένου του πολύ μικρού χρονικού διαστήματος που απομένει έως τη λήξη της προθεσμίας της 1ης Φεβρουαρίου 2014, ο εν λόγω κανονισμός θα πρέπει να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επειγόντως και να τεθεί αμέσως σε ισχύ. Ο κανονισμός είναι αναγκαίος προκειμένου να αποφευχθεί έλλειψη ασφάλειας δικαίου για τις τράπεζες και τους λοιπούς παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές, δεδομένου ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 θα υποχρέωνε τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών να αρνούνται μετά την εν λόγω καταληκτική ημερομηνία τη διεκπεραίωση πληρωμών σε ευρώ οι οποίες δεν είναι συμβατές με τις απαιτήσεις του SEPA. Η μη κατεπείγουσα έκδοση του κανονισμού θα μπορούσε να οδηγήσει σε σοβαρούς, νομικής και τεχνικής φύσεως, κινδύνους για τις συναλλαγές πληρωμών από την 1η Φεβρουαρίου 2014 και μετά.

Γενικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 τέθηκε σε ισχύ στις 31 Μαρτίου 2012 και παρείχε στους συμμετέχοντες στην αγορά προθεσμία δύο ετών για να προσαρμόσουν τις διαδικασίες πληρωμών τους στις απαιτήσεις του SEPA για τις SCT και SDD. Κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ετών, η Επιτροπή και η ΕΚΤ, σε συνεργασία με τις εθνικές δημόσιες αρχές, έχουν παρακολουθήσει εκ του σύνεγγυς την πρόοδο της μετάβασης στον SEPA. Η ΕΚΤ εξέδωσε σε τακτά χρονικά διαστήματα εκθέσεις προόδου σχετικά με την πορεία της μετάβασης στον SEPA. Έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές συνεδριάσεις του Συμβουλίου του SEPA, κατά τις οποίες η Επιτροπή εξέτασε την πορεία της μετάβασης με εκπροσώπους τόσο από την πλευρά της προσφοράς όσο και της ζήτησης της αγοράς πληρωμών, εμμένοντας στην ανάγκη να ενταθεί η επικοινωνία με τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και με όλες τις κατηγορίες χρηστών των υπηρεσιών πληρωμών (εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, δημόσιες διοικήσεις, καταναλωτές, κ.λπ.). Στις 30 Μαρτίου 2012, η Επιτροπή διοργάνωσε ειδική ημερίδα σχετικά με την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012 με τεχνικούς εμπειρογνώμονες του Συμβουλίου του SEPA, και εκ νέου στις 12 Ιουλίου 2013 με εκπροσώπους των κρατών μελών. Στις 17 Απριλίου 2013, η Επιτροπή συγκάλυψε επίσης συνεδρίαση ομάδας τεχνικών εμπειρογνομένων σχετικά με τον SEPA. Η Επιτροπή έχει επίσης εξετάσει την πρόοδο της μετάβασης τόσο στο πλαίσιο του φόρουμ της ΕΕ για τον SEPA, που πραγματοποιείται δύο φορές τον χρόνο, όσο και στο πλαίσιο της επιτροπής πληρωμών με εκπροσώπους των κρατών μελών. Η μετάβαση στον SEPA έχει περιληφθεί τακτικά στην ημερήσια διάταξη πολλών τεχνικών συνεδριάσεων της ΕΚΤ με εκπροσώπους των εθνικών κεντρικών τραπεζών, καθώς και σε μερικά φόρα με τη συμμετοχή εκπροσώπων του τραπεζικού κλάδου.

Λόγω των χαμηλών ποσοστών μετάβασης, τα οποία δημοσίευσε η ΕΚΤ στην έκθεσή της του Μαρτίου 2013 σχετικά με τη μετάβαση στον SEPA, το Συμβούλιο ECOFIN της 14ης Μαΐου 2013 ενέκρινε εκτενή συμπεράσματα, στα οποία τονίζεται η σημασία της μετάβασης στον SEPA και καλούνται τα κράτη μέλη και οι παράγοντες της αγοράς να υποστηρίξουν ενεργά και να επισπεύσουν τη διαδικασία μετάβασης στον SEPA με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων. Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Συμβουλίου ECOFIN, εστάλη, στις 15 Μαΐου 2013, κοινή επιστολή της Επιτροπής και της ΕΚΤ στους Υπουργούς Οικονομικών και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών, στην οποία υπογραμμίζονται επίσης η σημασία της μετάβασης στον SEPA και η επείγουσα ανάγκη για ανάληψη δράσης σε εθνικό επίπεδο.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

2.1. Διαβίβαση της παρούσας πρότασης στα εθνικά κοινοβούλια

Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων της Επιτροπής, που υποβάλλονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, πρέπει να διαβιβάζονται στα εθνικά κοινοβούλια σύμφωνα με το Πρωτόκολλο (αριθ. 1) σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω Πρωτοκόλλου, πρέπει να τηρείται προθεσμία οκτώ εβδομάδων από τη στιγμή κατά την οποία σχέδιο νομοθετικής πράξης κατατίθεται ενώπιον των εθνικών κοινοβουλίων έως την ημερομηνία κατά την οποία αυτό εγγράφεται στην προσωρινή ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου με σκοπό είτε τη θέσπισή της είτε τον καθορισμό της θέσης του Συμβουλίου στο πλαίσιο νομοθετικής διαδικασίας.

Ωστόσο, το άρθρο 4 του Πρωτοκόλλου επιτρέπει εξαιρέσεις σε περίπτωση ανάγκης, τα αίτια της οποίας πρέπει να εκτίθενται στην πράξη ή τη θέση του Συμβουλίου. Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να θεωρήσουν την παρούσα πρόταση ως απολύτως επείγουσα για τους λόγους που εξηγούνται ανωτέρω.

2.2. Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και εκτίμηση επιπτώσεων

Λόγω των χαμηλών ποσοστών μετάβασης, τα οποία δημοσίευσε η ΕΚΤ τον Δεκέμβριο του 2013, η Επιτροπή και η ΕΚΤ ανέλυσαν την πιθανότητα να έχει ολοκληρωθεί πλήρως η μετάβαση στον SEPA την 1η Φεβρουαρίου 2014. Αναγνωρίστηκε ότι αυτό θα ήταν πολύ απίθανο, παρά το γεγονός ότι αρκετοί μεγάλοι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών, όπως οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας με μεγάλο όγκο μαζικών πληρωμών, έχουν δηλώσει ότι σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν τη μετάβαση πλησίον της καταληκτικής ημερομηνίας.

Αν και είναι δύσκολο να υπάρξει μια εκτίμηση του αριθμού των συμμετεχόντων στην αγορά που δεν θα είναι συμβατοί με τον SEPA κατά την καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη νομοθεσία, είναι σαφές ότι ιδίως στον τομέα των SDD τα ποσοστά μετάβασης θα απέχουν πολύ από το 100%.

Οι τράπεζες και λοιποί πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών είναι πιθανό ότι θα αρνούνται τη διεκπεραίωση μη συμμορφούμενων με τον SEPA πληρωμών από την 1η Φεβρουαρίου 2014. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος μη μετάβασης αφορά τις MME, πολλές από τις οποίες δεν έχουν ακόμη μεταβεί στο εν λόγω σύστημα. Υπό το πρίσμα αυτού του κινδύνου, η ΕΚΤ έχει εξετάσει πιθανά σενάρια και τον αντίκτυπό τους, με πιθανές λύσεις για τη διόρθωση της κατάστασης. Από τεχνική άποψη, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει να είναι σε θέση να συνεχίσουν την επεξεργασία των μη συμμορφούμενων πληρωμών μέσω της χρήσης προϋπαρχόντων συστημάτων. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες στην αγορά που δεν έχουν ακόμη συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του SEPA θα πρέπει να εντοπιστούν και να ενημερωθούν κατάλληλα όσον αφορά την αποτελεσματική μετάβαση στον SEPA.

Ακόμη και αν είναι τεχνικά εφικτό για τους παράγοντες της αγοράς να εφαρμόσουν, με την υποστήριξη των εποπτών, ενδιάμεσες λύσεις για την επίλυση πιθανών ζητημάτων μετάβασης μετά την 1η Φεβρουαρίου 2014, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος η εν λόγω μη ικανοποιητική κατάσταση να προκαλέσει σύγχυση τόσο για τους καταναλωτές όσο και άλλους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών και έλλειψη ασφάλειας δικαίου για παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που έρχονται αντιμέτωποι με παράγοντες της αγοράς που δεν έχουν (ακόμη) θέσει σε εφαρμογή αυτές τις ενδιάμεσες λύσεις. Μεταξύ των μη συμμορφούμενων παραγόντων της αγοράς υπάρχουν πολλές MME. Το γεγονός ότι οι κληροδοτημένες πληρωμές είναι δυνατόν να μην διεκπεραιωθούν από τις τράπεζες μετά την 1η Φεβρουαρίου 2014 θα μπορούσε επίσης

να προκαλέσει βλάβη στο κύρος του Ευρωσυστήματος στο σύνολό του. Είναι απίθανο ότι οι ενδιάμεσες λύσεις, ακόμη και αν είναι τεχνικά εφικτές, θα υλοποιηθούν εγκαίρως.

Προκειμένου να αποφευχθούν περιττές διαταραχές πληρωμών λόγω μη συμμόρφωσης με τον SEPA και για να κατοχυρωθεί ασφάλεια δικαίου για όλους τους φορείς της αγοράς, η Επιτροπή θεωρεί δικαιολογημένο να προτείνει να επιτραπεί, μετά την 1η Φεβρουαρίου 2014, η συνύπαρξη διαφορετικών εθνικών κληροδοτημένων συστημάτων παράλληλα με συστήματα SCT και SDD για περιορισμένο χρονικό διάστημα 6 μηνών. Η διάρκεια αυτής της μεταβατικής περιόδου θα πρέπει να είναι αναλογική. Ο στόχος θα είναι να διατηρηθεί η πίεση στους συμμετέχοντες στην αγορά να πραγματοποιήσουν τη μετάβαση το συντομότερο δυνατό, ενώ παράλληλα να κατοχυρωθεί ασφάλεια δικαίου και να διασφαλιστεί ότι το κόστος για τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών από την παράλληλη λειτουργία δύο συστημάτων πληρωμών είναι περιορισμένο. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που έχουν ήδη μεταβεί σε SCT και SDD μπορεί να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής υπηρεσιών μετατροπής στους συμμετέχοντες στην αγορά που δεν έχουν ακόμη πραγματοποιήσει τη μετάβαση. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να απέχουν από την επιβολή κυρώσεων σε παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που διεκπεραιώνουν μη συμβατές πληρωμές και σε χρήστες υπηρεσιών πληρωμών που δεν έχουν ακόμη (πλήρως) μεταβεί στο νέο σύστημα.

Η εισαγωγή έκτακτης και εφάπαξ συμπληρωματικής περιόδου, κατά την οποία θα είναι ανεκτή η διεκπεραίωση των κληροδοτημένων πληρωμών, θα επιτρέψει τη σταδιακή μετάβαση. Επειδή πλησιάζει η ημερομηνία λήξης της προθεσμίας, αρκετές από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας έχουν δηλώσει ότι θα πραγματοποιήσουν τη μετάβαση πλησίον της τρέχουσας καταληκτικής ημερομηνίας της 1ης Φεβρουαρίου 2014. Το γεγονός αυτό μπορεί να δημιουργήσει ορισμένα σημεία συμφόρησης, ιδίως σε επίπεδο παρόχων υπηρεσιών πληρωμών και πωλητών λογισμικών, οι οποίοι ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ορισμένους περιορισμούς όσον αφορά την ικανότητα διεκπεραίωσης.

Λαμβανομένων υπόψη των τρεχόντων στοιχείων και του αναμενόμενου ρυθμού για τη μετάβαση, κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση 6μηνης περιόδου διατήρησης των κεκτημένων, έως την 1η Αυγούστου 2014. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Επιτροπή και η ΕΚΤ, από κοινού με τις εθνικές αρχές, θα συνεχίσουν να παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς τη διαδικασία μετάβασης και θα είναι έτοιμες να λάβουν τυχόν πρόσθετα μέτρα, κατά περίπτωση.

Η παρούσα πρόταση δεν συνοδεύεται από χωριστή εκτίμηση επιπτώσεων, καθώς έχει ήδη αναληφθεί η εργασία αυτή στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012. Η παρούσα πρόταση δεν μεταβάλλει επί της ουσίας τον κανονισμό και δεν επιβάλλει νέες υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις. Αποσκοπεί μόνο στην εισαγωγή μεταβατικής περιόδου μετά την καταληκτική ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού, ώστε να αποφευχθεί η έλλειψη ασφάλειας δικαίου για τις εποπτικές αρχές, τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η Επιτροπή προτείνει να τροποποιηθεί ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012, με την προσθήκη ρήτρας «κεκτημένων», επιτρέποντας στις τράπεζες και σε άλλους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών να συνεχίσουν, μέχρι την 1η Αυγούστου 2014, τη διεκπεραίωση μη συμβατών πληρωμών μέσω των προϋπαρχόντων συστημάτων πληρωμών, παράλληλα με τις SCT και SDD. Η εν λόγω τροποποίηση εξασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά που δεν είναι έτοιμοι για τον SEPA την 1η Φεβρουαρίου 2014 μπορούν να συνεχίσουν να πραγματοποιούν τις πληρωμές τους και, επομένως, αποφεύγονται τυχόν προβλήματα για τους καταναλωτές.

Η πρόταση προβλέπει ότι η τροποποίηση εφαρμόζεται από την 31η Ιανουαρίου 2014. Η διάταξη αυτή καθιστά επίσης δυνατή την αναδρομική εφαρμογή σε περίπτωση που η πρόταση δεν εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πριν από την 1η Φεβρουαρίου, αλλά ακριβώς μετά την εν λόγω ημερομηνία. Με τον τρόπο αυτόν θα αποφευχθεί η ύπαρξη νομοθετικού κενού από την 1η Φεβρουαρίου 2014, η οποία θα δημιουργήσει έλλειψη ασφάλειας δικαίου.

Η καθιέρωση αυτής της μεταβατικής περιόδου για τη σταδιακή κατάργηση των παλαιών συστημάτων θεωρείται έκτακτο μέτρο, το οποίο δεν θα επεκταθεί περαιτέρω. Με την επιφύλαξη των διαφόρων εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012, όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά οφείλουν, συνεπώς, να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του SEPA από την 1η Αυγούστου 2014.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ο κανονισμός δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Επιτροπή.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012 όσον αφορά τη μετάβαση σε μεταφορές πιστώσεων και άμεσες χρεώσεις σε ολόκληρη την Ένωση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114 ,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία³,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Μαζί με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 924/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ αποτελεί σημαντικό δομικό στοιχείο για την ολοκλήρωση του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (SEPA), στον οποίο δεν γίνεται διάκριση μεταξύ διασυνοριακών και εθνικών πληρωμών σε ευρώ. Ο κύριος στόχος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012 είναι η μετάβαση από τα εθνικά συστήματα μεταφοράς πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων σε εναρμονισμένα συστήματα μεταφοράς πιστώσεων του SEPA (SCT) και άμεσων χρεώσεων SEPA (SDD), *μεταξύ άλλων* με την παροχή στους πολίτες της Ένωσης ενός μοναδικού διεθνούς αριθμού τραπεζικού λογαριασμού (IBAN), που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για όλες τις μεταφορές πιστώσεων και τις άμεσες χρεώσεις SEPA σε ευρώ.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 προέβλεψε να πραγματοποιηθεί η μετάβαση στον SEPA την 1η Φεβρουαρίου 2014, προκειμένου να δοθεί στους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών και στους χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών επαρκής χρόνος

¹ ΕΕ C της , σ. .

² ΕΕ C της , σ. .

³

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 924/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για τις διασυνοριακές πληρωμές στην Κοινότητα και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2560/2001 (ΕΕ L 266 της 9.10.2009, σ. 11).

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012, σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009 (ΕΕ L 94 της 30.3.2012, σ. 22).

για να προσαρμόσουν τις διαδικασίες τους στις τεχνικές απαιτήσεις που συνεπάγεται η μετάβαση στις SCT και SDD.

- (3) Από την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς την πρόοδο της μετάβασης στον SEPA. Πραγματοποιήθηκαν αρκετές συνεδριάσεις με τα κράτη μέλη, τις εθνικές δημόσιες αρχές και τους παράγοντες της αγοράς. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει δημοσιεύσει τακτικά εκθέσεις προόδου σχετικά με τη μετάβαση στον SEPA, με βάση τα στοιχεία πληρωμών που συλλέγονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Οι εκθέσεις αυτές αναφέρουν ότι ορισμένα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ κινούνται στη σωστή πορεία, με ποσοστά μετάβασης για τις SCT επί του παρόντος πλησίον του 100%. Η μεγάλη πλειονότητα των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών ανέφεραν ότι έχουν ήδη συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του SEPA. Ωστόσο, σε αρκετά άλλα κράτη μέλη τα ποσοστά μετάβασης υστερούν των προσδοκιών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις SDD.
- (4) Τον Μάιο του 2013, το Συμβούλιο ECOFIN τόνισε εκ νέου στα συμπεράσματά του⁶ τη σπουδαιότητα της μετάβασης στον SEPA. Επισημάνθηκε ότι η μετάβαση στον SEPA απείχε πολύ από την ολοκλήρωσή της και ότι θα χρειαζόνταν άμεσες προσπάθειες από όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά για την έγκαιρη ολοκλήρωσή της. Εγκρίθηκε σχέδιο δράσης, στο οποίο οι έμποροι, οι εταιρείες, οι ΜΜΕ και οι δημόσιες διοικήσεις κλήθηκαν να λάβουν αμέσως τα απαραίτητα συγκεκριμένα εσωτερικά μέτρα για την προσαρμογή των διαδικασιών τους, και να ενημερώσουν τους πελάτες τους σχετικά με τις λεπτομέρειες του IBAN τους.
- (5) Παρά τις σημαντικές προσπάθειες τις οποίες κατέβαλαν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, τα κράτη μέλη, οι εθνικές δημόσιες αρχές τους και οι διάφοροι συμμετέχοντες στην αγορά κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, οι πιο πρόσφατες στατιστικές για τη μετάβαση δείχνουν ότι το συνολικό ποσοστό μετάβασης στη ζώνη του ευρώ όσον αφορά τις μεταφορές πιστώσεων SEPA (SCT) έχει μόλις αυξηθεί από 40% τον Ιούνιο σε περίπου 64% τον Νοέμβριο, ενώ το συνολικό ποσοστό μετάβασης όσον αφορά τις άμεσες χρεώσεις SEPA (SDD) έχει φθάσει μόλις στο 26%. Ενώ τα εθνικά αριθμητικά στοιχεία δείχνουν σημαντική πρόοδο σε πολλά κράτη μέλη, υπάρχει ακόμα μια σημαντική ομάδα κρατών μελών τα οποία υστερούν σοβαρά ως προς τα αναμενόμενα ποσοστά μετάβασης. Συνεπώς, δεδομένου του παρόντος χαμηλού ρυθμού μετάβασης στα εν λόγω κράτη μέλη, είναι πολύ απίθανο να είναι όλοι οι παράγοντες της αγοράς συμβατοί με τον SEPA την 1η Φεβρουαρίου 2014.
- (6) Από την 1 Φεβρουαρίου 2014, οι τράπεζες και άλλοι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει να αρνούνται να δέχονται τη διεκπεραίωση μεταφορών πιστώσεων ή άμεσων χρεώσεων που δεν είναι συμβατές με τον SEPA, λόγω των νομικών υποχρεώσεών τους, μολονότι, όπως ήδη συμβαίνει επί του παρόντος, η διεκπεραίωση αυτών των πληρωμών είναι εφικτή από τεχνικής απόψεως, με τη συνέχιση της χρήσης των υφιστάμενων συστημάτων κληροδοτημένων πληρωμών παράλληλα με τις SCT και SDD. Εάν δεν υπάρξει πλήρης μετάβαση στις SCT και SDD, δεν μπορούν να αποκλειστούν συμβάντα που να οδηγούν σε καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση αυτών των πληρωμών. Όλοι οι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών, και ιδίως οι ΜΜΕ και οι καταναλωτές, ενδέχεται να επηρεαστούν.
- (7) Είναι απαραίτητο να αποφευχθεί η περιττή διατάραξη των πληρωμών λόγω μη ολοκλήρωσης της μετάβασης στον SEPA την 1η Φεβρουαρίου 2014. Θα πρέπει, συνεπώς, να επιτραπεί στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, να συνεχίσουν τη διεκπεραίωση πράξεων πληρωμών μέσω των

⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/137122.pdf.

κληροδοτημένων συστημάτων τους, παράλληλα με τα συστήματα SCT και SDD, όπως πράττουν επί του παρόντος. Θα πρέπει, επομένως, να καθιερωθεί μεταβατική περίοδος που να επιτρέπει τη συνέχιση μιας τέτοιας παράλληλης επεξεργασίας πληρωμών σε διαφορετικές μορφές. Λαμβανομένων υπόψη των τρεχόντων στοιχείων και του αναμενόμενου ρυθμού μετάβασης, κρίνεται σκόπιμη η υιοθέτηση εφάπαξ συμπληρωματικής μεταβατικής περιόδου 6 μηνών. Η εφαρμογή της ρήτρας κεκτημένων δικαιωμάτων στα μη συμβατά με τον SEPA κληροδοτημένα συστήματα θα πρέπει να θεωρείται ως έκτακτο μέτρο και, συνεπώς, να διατηρηθεί για όσο το δυνατόν βραχύτερο διάστημα, καθώς απαιτείται ταχεία και ολοκληρωμένη μετάβαση προκειμένου να προκύψουν όλα τα οφέλη που προσφέρει μια ενοποιημένη αγορά πληρωμών. Είναι επίσης σημαντικό να περιοριστεί χρονικά το κόστος για τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών λόγω συνέχισης της χρήσης των κληροδοτημένων συστημάτων πληρωμών παράλληλα με το σύστημα SEPA. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που έχουν ήδη μεταβεί πλήρως στον SEPA θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής υπηρεσιών μετατροπής στους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών που δεν έχουν ακόμα μεταβεί στον SEPA κατά τη διάρκεια αυτής της μεταβατικής περιόδου. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να απέχουν από την επιβολή κυρώσεων σε παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που διεκπεραιώνουν μη συμβατές πληρωμές και σε χρήστες υπηρεσιών πληρωμών που δεν έχουν ακόμη μεταβεί στο νέο σύστημα.

- (8) Αρκετοί μεγάλοι χρήστες μέσωσ άμεσης χρέωσης έχουν ήδη δηλώσει ότι προτίθενται να μεταβούν στο νέο σύστημα πλησίον της καταληκτικής ημερομηνίας. Κάθε αναβολή υλοποίησης των εν λόγω σχεδίων μετάβασης θα μπορούσε να οδηγήσει σε προσωρινές πιέσεις στις εισερχόμενες και τις ταμειακές ροές και, ως εκ τούτου, στα επίπεδα των ταμειακών διαθεσίμων των οικείων επιχειρήσεων. Η καθυστερημένη αυτή μετάβαση σε μεγάλη κλίμακα θα μπορούσε επίσης να δημιουργήσει ορισμένα σημεία συμφόρησης, ιδίως στο επίπεδο των τραπεζών και των πωλητών λογισμικού, που μπορεί να αντιμετωπίσουν ορισμένους περιορισμούς όσον αφορά τη ικανότητα διεκπεραίωσης. Η εν λόγω πρόσθετη περίοδος για τη βαθμιαία εισαγωγή του νέου συστήματος θα επιτρέψει μια περισσότερο σταδιακή προσέγγιση. Οι συμμετέχοντες στην αγορά που δεν έχουν ακόμη αρχίσει να εφαρμόζουν τις αναγκαίες προσαρμογές για τη συμμόρφωση με τον SEPA καλούνται να το πράξουν το συντομότερο δυνατόν. Οι συμμετέχοντες στην αγορά οι οποίοι έχουν ήδη αρχίσει να προσαρμόζουν τις διαδικασίες πληρωμών τους θα πρέπει, ωστόσο, να ολοκληρώσουν τη μετάβαση όσο το δυνατόν ταχύτερα.
- (9) Λαμβανομένου υπόψη του γενικού στόχου να επιτευχθεί συντονισμένη και ολοκληρωμένη μετάβαση, είναι σκόπιμο να ισχύσει η μεταβατική περίοδος τόσο για τις SCT όσο και για τις SDD. Διαφορετικές μεταβατικές περίοδοι για τις SCT και τις SDD θα προκαλούσαν σύγχυση στους καταναλωτές, στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, στις ΜΜΕ, καθώς και σε άλλους χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών.
- (10) Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προκειμένου να αποφευχθεί η έλλειψη συνέχειας στην εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012, είναι αναγκαίο να τεθεί σε ισχύ ο παρών κανονισμός επειγόντως και να εφαρμοστεί από την 31η Ιανουαρίου 2014.
- (11) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 θα πρέπει, συνεπώς, να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2, οι πάροχοι ΥΠ μπορούν να εξακολουθήσουν, έως την 1η Αυγούστου 2014, να διεκπεραιώνουν πράξεις πληρωμών σε ευρώ σε μορφές διαφορετικές από αυτές που απαιτούνται για τις μεταφορές πιστώσεων SEPA και τις άμεσες χρεώσεις SEPA.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του άρθρου 6 παράγραφοι 1 και 2, που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 11, μόνον από τις 2 Αυγούστου 2014.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στους παρόχους ΥΠ, έως την 1η Φεβρουαρίου 2016, να παρέχουν στους χρήστες ΥΠ υπηρεσίες μετατροπής για εθνικές πράξεις πληρωμών, δίνοντας τη δυνατότητα στους χρήστες ΥΠ που είναι καταναλωτές να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τον BBAN αντί του κωδικού αναγνώρισης λογαριασμού πληρωμών που καθορίζεται στο σημείο 1 στοιχείο α) του παραρτήματος, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα με ασφαλή τεχνική μετατροπή του κωδικού BBAN του πληρωτή και του δικαιούχου στον αντίστοιχο κωδικό αναγνώρισης λογαριασμού πληρωμών που καθορίζεται στο σημείο 1 στοιχείο α) του παραρτήματος. Ο εν λόγω κωδικός αναγνώρισης λογαριασμού πληρωμών παρέχεται στον χρήστη ΥΠ που αρχίζει την πράξη πληρωμής, όποτε ενδείκνυται, πριν από την εκτέλεση της πληρωμής. Στην περίπτωση αυτή, οι πάροχοι ΥΠ δεν επιβάλλουν οιαδήποτε επιβάρυνση ή άλλες προμήθειες στους χρήστες ΥΠ, άμεσα ή έμμεσα συνδεόμενες με αυτές τις υπηρεσίες μετατροπής.»

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 31η Ιανουαρίου 2014.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος